

Lokalne pobude za cilje mladih EU

Priročnik za izvedbo aktivnosti na projektu

Erasmus+

KAZALO VSEBINE

Uvod	1
Strategija EU za mlade 2019 – 2027	5
Evropski cilji mladih	9
Proces in metodologija izvedbe lokalnih aktivnosti	22
Mikro načrt usposabljanja za mladinske delavce	24
Mikro načrt lokalne mladinske pobude – dialog	25
Rezultati projekta - Lokalne mladinske pobude	26
Zaključni dogodek procesa mladinskega dialoga – Nacionalna konferenca mladinskega dialoga	37

UVOD

Projekt **“Lokalne pobude za cilje mladih EU”** zasleduje vseh 11 EU ciljev mladih, saj smo s projektom in z opolnomočenjem mladinskih delavcev in mladih o Strategiji EU za mlade 2019-2027 in z lokalnimi mladinskimi pobudami približali EU in mladinski dialog mladim, predvsem neorganizirani mladini. Dejstvo je, da si mladi želijo biti slišani in povedati svoje mnenje, zato smo jim ponudili možnost, da v sodelovanju z mladinskimi delavci iz mladinskih centrov oblikujejo lokalne pobude in izboljšajo svoje delovanje v lokalnem okolju in pri tem kritično razmišljajo ter se seznanijo s pomenom aktivnega državljanstva mladih. S tem krepijo zavedanje o pomenu soudeležbe v demokratičnih procesih družbe, predvsem v lokalnem okolju, kjer se odvija mladinsko delo.

Prav tako smo okrepili in opolnomočili organizacije za mlade (mladinske centre) in mladinske delavce na področju krovnih evropskih in nacionalnih dokumentov ter skozi lokalne pobude in mladinski dialog omogočili bolj strukturirano nagovarjanje odločevalcev s strani mladih, kar jim je prineslo korist ter izboljšanje stanja mladih v lokalnih okoljih. Mladi so se skozi proces projekta ter neformalnega učenja spoznali s priložnostmi mladinskega dialoga ter s tem znanjem in s pomočjo mladinskih delavcev preko mladinskih pobud nagovarjali enega izmed ciljev mladih EU.

Zakaj smo skupaj z mladinskimi centri načrtovali in izvajali projekt?

Projekt Lokalne pobude za cilje mladih EU smo izvajali skupaj z mladinskimi centri, saj Mreža MaMa kot nacionalna mrežna organizacija mladinskih centrov projekte izvaja skupaj z mladinskimi centri in jih vključuje v različne projekte ter s tem usposablja, informira in ozavešča o pomenu nacionalnega in evropskega konteksta delovanja. Mladinski centri so varni prostori za mlade, ki vključujejo neorganizirano mladino in spodbujajo angažiranost mladih v lokalni skupnosti, kjer se mladinsko delo tudi odvija.

S tem namenom smo vključili mladinske centre in jim približali evropske programe ter mladim ponudili priložnost, da so del procesa mladinskega dialoga, ki ga na nacionalni ravni vodi Mladinski svet Slovenije.

Učinki projekta so vidni, saj so mladinski delavci in mladi pridobili dodatna znanja in izkušnje o pomenu dialoga z odločevalci na lokalni in nacionalni ravni. Pobude pa so dokaz, da so mladi aktivni in da želijo biti soudeleženi pri oblikovanju svoje prihodnosti in prihodnosti tistih, ki prihajajo za njimi.

Priročnik, ki smo ga ob zaključku projekta izdali, je namenjen mladinskim delavcem in mladinskim centrom, za nadaljnjo delo in za deljenje praks med mladinskimi centri in mladimi. Prav tako je tudi osnova za zagovarjanje interesov mladinskega dela in pobud, ki so jih podali mladi. Vsaka izvedena aktivnost je prenosljiva iz enega lokalnega okolja v drugo in iz lokalne na nacionalno raven, saj se skozi tovrstne aktivnosti sliši glas mladih in njihove potrebe.

Kako je potekal proces?

V projekt smo vključili 6 mladinskih centrov, članic Mreže MaMa in jih opolnomočili za uporabo in interpretacijo Strategije EU za mlade 2019-2027. Vsak partner (mladinski center) si je izbral enega izmed ciljev mladih EU in je mlade vodil skozi celoten proces priprave ter izvedbe lokalne pobude za izboljšanje stanja mladih v lokalnem okolju. S projektom smo prednostno nagovarjali 9. cilj mladih – Prostor in participacija za vse, ki je bil tema predsedovanja Slovenije Svetu EU, saj smo preko pobud in participacije mladih v lokalnem okolju oblikovali lokalne aktivnosti, ki so prijazne za vse mlade, tudi tiste iz ranljivih ciljnih skupin. Projekt je bil naravnan vključujoče in je omogočil participacijo različnih mladih.

Strategija in njeni cilji za mlade so dostopni na [spletni strani Evropske unije](#).

Vključeni mladinski centri:

- Zavod CMLC – Celjski mladinski center
- ŠIMC Piran – Mladinski EPI center Piran
- MKC Maribor – Mladinski kulturni center Maribor
- Koroški mladinski kulturni center Komplex
- KRC Hrastnik – Mladinski center Hrastnik
- ZPTM Brežice – Mladinski center Brežice

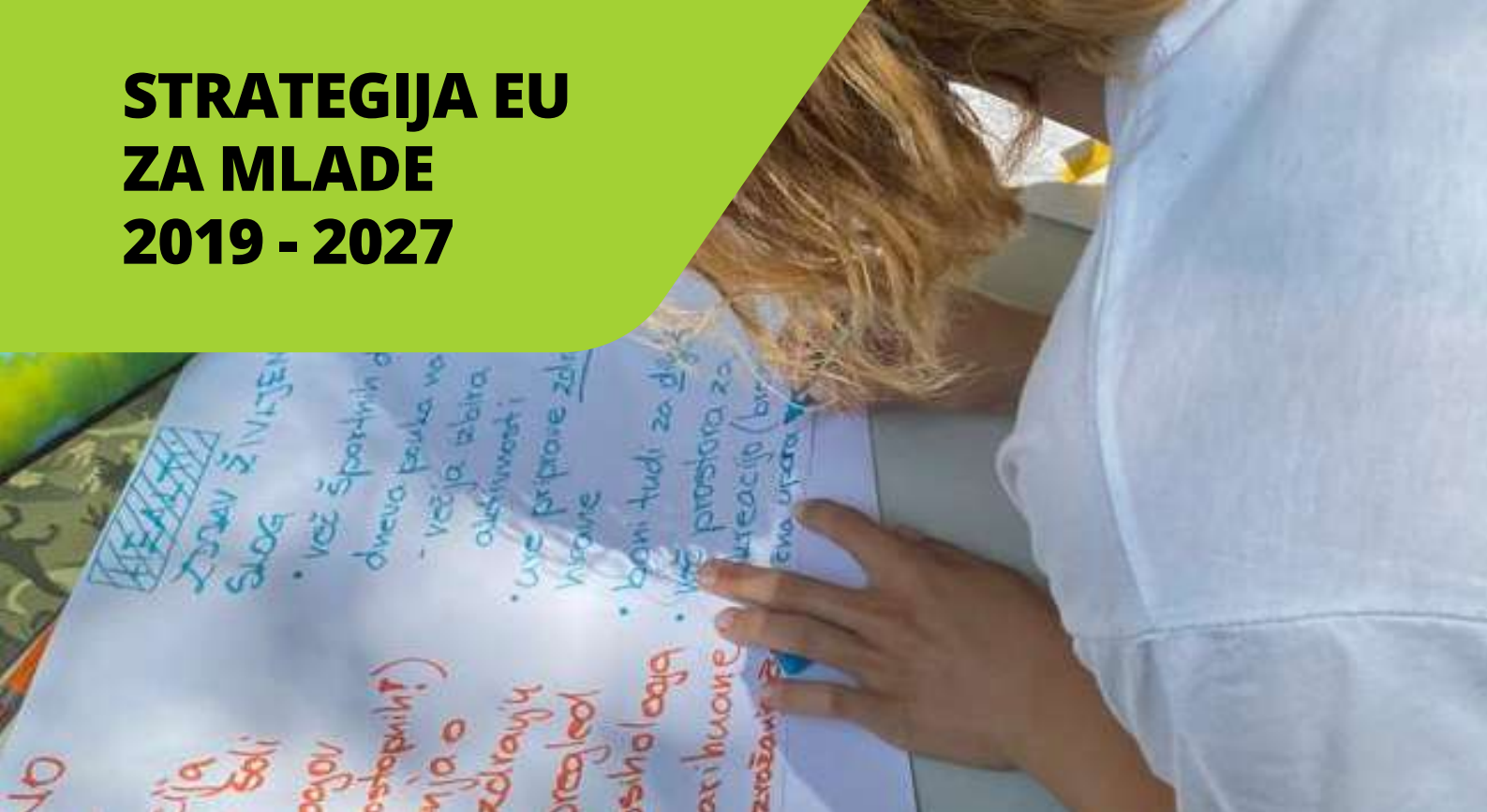

O financerju in ključnem ukrepu

Projekt podpira program Erasmus+: Mladina in Evropska solidarnostna enota. Ključni ukrep 1 – Učna mobilnost posameznikov – Aktivnosti udejstvovanja mladih in predstavlja aktivnosti izven formalnega izobraževanja in usposabljanja, ki spodbujajo participacijo mladih v demokratičnem življenju v Evropi. Projekti so lahko lokalni, nacionalni ali transnacionalni, izvedeni s strani neformalnih skupin ali mladinskih oziroma v mladinsko delo vpetih organizacij. Vse aktivnosti udejstvovanja mladih morajo vsebovati evropsko dimenzijo, ne glede na raven izvajanja. Vir tem in prednostnih usmeritev naj predstavlja kontekst mladinskega dialoga EU ter Evropski cilji mladih, kjer so predstavljena medsektorska področja, ki vplivajo na življenje mladih. Hkrati pa so rezultati iz aktivnostih participacije mladih lahko uporabljeni kot prispevek v nadaljnjih fazah mladinskega dialoga EU.

Več o programih Erasmus+ Mladina in ESE ter o mladinskem dialogu tudi na portalu mlad.si.

STRATEGIJA EU ZA MLADE 2019 - 2027

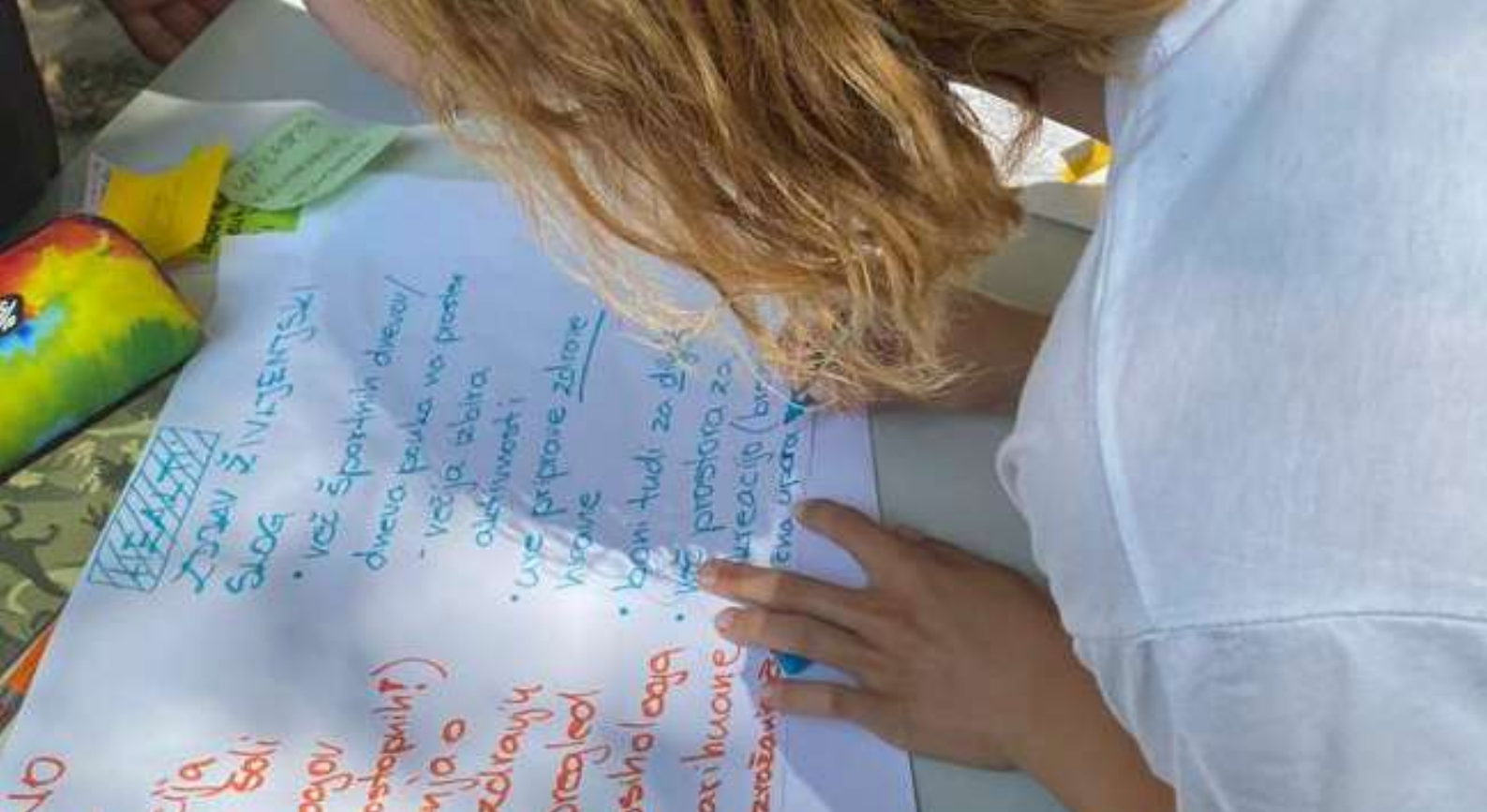

Strategija EU za mlade je okvir za sodelovanje EU na področju mladinske politike za obdobje 2019–2027 na podlagi Resolucije Sveta z dne 26. novembra 2018. Sodelovanje EU na področju mladine mora kar se da izkoristiti potencial mladinske politike. Strategija spodbuja udeležbo mladih v demokratičnem življenju, podpira tudi družbeno in državljansko udejstvovanje, njen cilj pa je vsem mladim zagotoviti potrebne vire za udeležbo v družbi.

Strategija EU za mlade se osredotoča na tri glavna področja ukrepanja, ki jih povzemajo tri besede: angažiranje, povezovanje in opolnomočenje, pri čemer si prizadeva za skupno izvajanje ukrepov v vseh gospodarskih panogah. Med dialogom v obdobju 2017–2018, v katerem so sodelovali mladi iz vse Evrope, je bilo oblikovanih 11 evropskih ciljev mladih. Ti cilji opredeljujejo medsektorska področja, ki vplivajo na življenje mladih, in poudarjajo izzive. Strategija EU za mlade bi morala prispevati k uresničevanju te vizije mladih.

Strategija EU za mlade temelji na več instrumentih, kot so dejavnosti vzajemnega učenja, načrtovanje prihodnjih nacionalnih dejavnosti, mladinski evropski dialog, platforma strategije EU za mlade in z dokazi podprta orodja. Koordinator EU za mlade je kontaktna točka Evropske komisije in vidna referenčna točka za mlade.

V nadaljevanju priročnika za potrebe razumevanja in spoznavanja krovnih evropskih dokumentov predstavljamo ključne poudarke iz Strategije EU za mlade. Cilji in načela so lahko mladinskim centrom v pomoč pri pripravi razpisov in tudi pri zagovarjanju mladinskega dela v lokalni skupnosti.

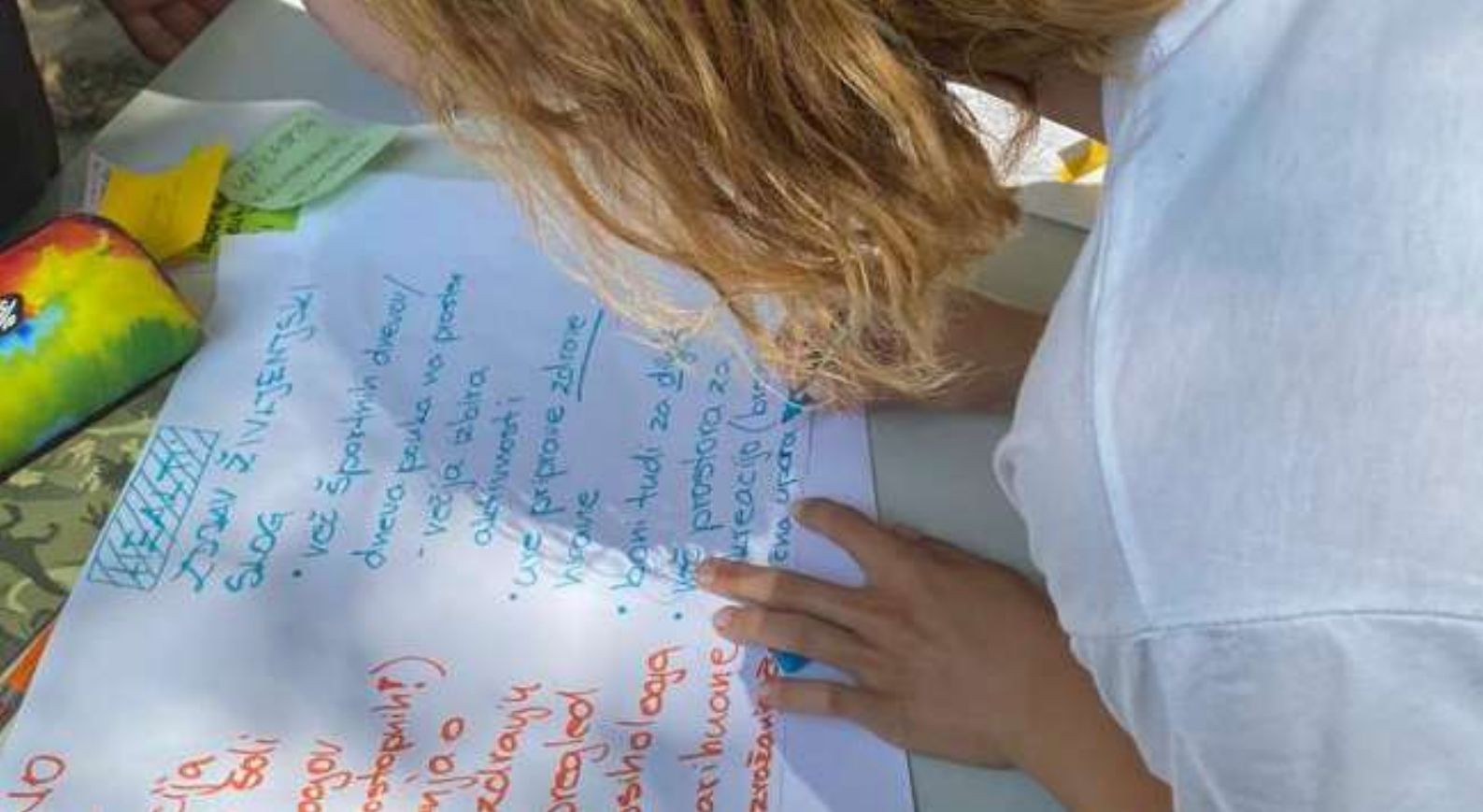

Splošni cilji Strategije EU za mlade 2019 – 2027

- mladim omogočiti, da postanejo arhitekti svojega življenja, skrbijo za osebni razvoj in rast do samostojnosti, okrepijo svojo odpornost in pridobijo življenjske spretnosti, da bodo kos spreminjajočemu se svetu;
- mlade spodbujati, da postanejo aktivni državljani, zagovorniki solidarnosti in prinašalci pozitivnih sprememb, navdihnjeni z vrednotami EU in evropsko identiteto, in jim v ta namen zagotavljati potrebne vire;
- izboljšati odločitve politike z vidika učinka teh odločitev na mlade v vseh sektorjih, zlasti v zaposlovanju, izobraževanju, zdravstvu in socialnem vključevanju;
- prispevati k odpravi revščine mladih in vseh oblik diskriminacije ter spodbujati socialno vključenost mladih;
- izboljšati politične odločitve glede njihovega vpliva na mlade v vseh sektorjih, zlasti na področju zaposlovanja, izobraževanja, zdravja in socialne vključenosti;
- prispevati k izkoreninjenju revščine mladih in vseh oblik diskriminacije ter spodbujati socialno vključevanje mladih.

Načela:

- enakost in nediskriminacija;
- vključenost;
- participacija;
- globalna, evropska, nacionalna, regionalna in lokalna razsežnost;
- dvojni pristop (politike, namenjene izboljšanju življenja mladih, ne smejo biti nikoli omejene le na področje mladih).

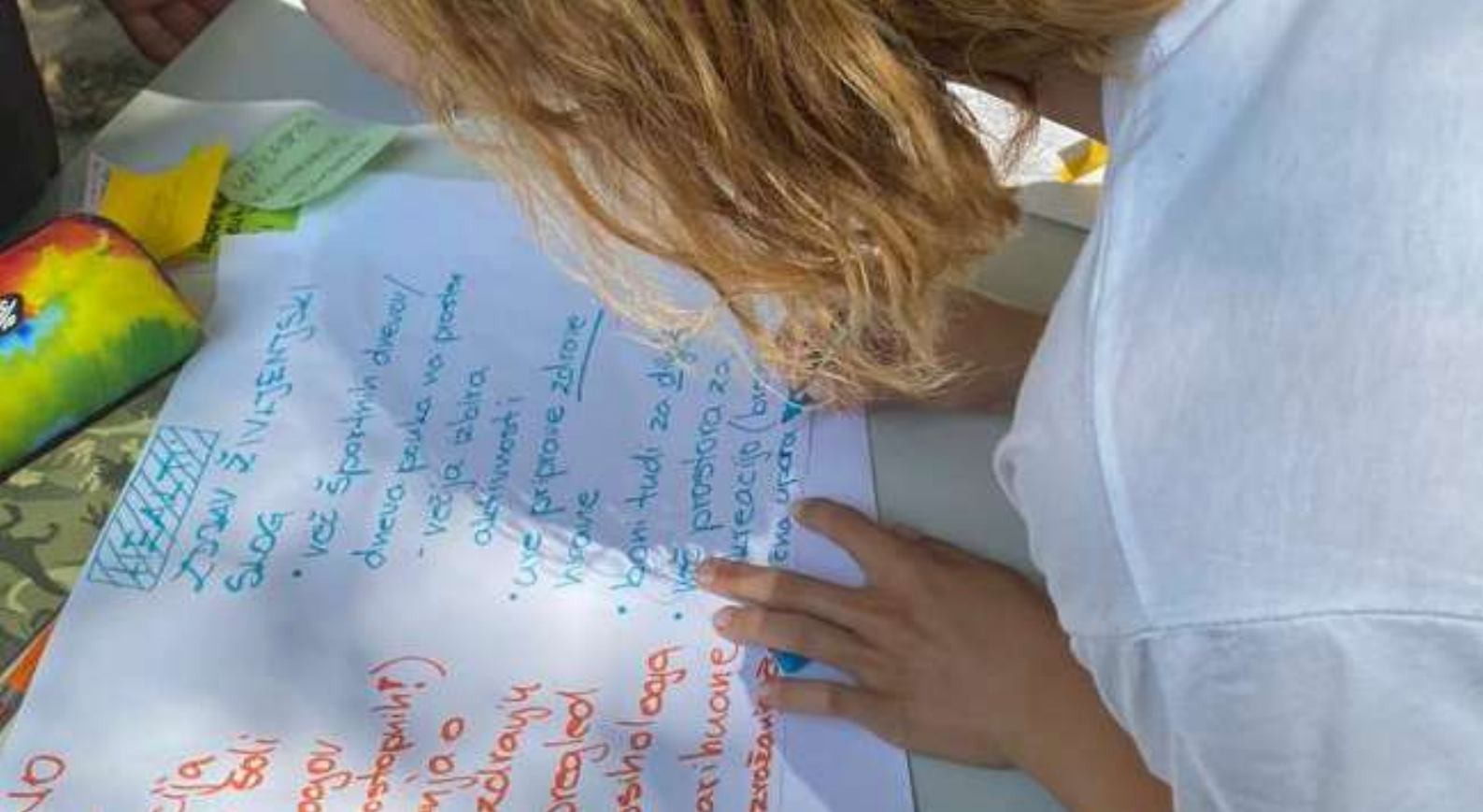
Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade

Angažiranje: V kontekstu razmisleka o prihodnosti Evrope je zdaj čas, da se prisluhne mladim in se jih opolnomoči, da lahko uresničijo svoje sanje. Države članice se spodbuja, da se osredotočijo na:

- spodbujanje dialoga in participativnih mehanizmov na vseh ravneh odločanja, na primer prek mladinskih svetov, z namenjanjem posebne pozornosti mehanizmu povratnih informacij in nagovarjanju mladih iz različnih okolij;
- spodbujanje družbene in državljanske angažiranosti mladih, vključno z udeležbo v mladinskih organizacijah ali spletnim aktivizmom;
- pomoč pri pripravi mladih za sodelovanje prek mladinskega dela, mladinskih parlamentov ali simulacij, ukrepov v zvezi z državljansko vzgojo in medijsko pismenostjo v sinergiji s formalnim izobraževanjem in javnimi organi.

Povezovanje: Strategija bo podprla priložnosti za mlade, da iz prve roke izkusijo izmenjave, sodelovanje in državljansko delovanje. Države članice se spodbuja, da se osredotočijo na:

- spodbujanje angažiranosti mladih za solidarnost: spodbujanje podpornih programov in krepitve zmogljivosti organizacij, dejavnih na tem področju, ozaveščanje o priložnostih in zagotavljanje informacij o pravicah in koristih pri prostovoljstvu ali opravljanju civilne službe. Države članice bi si pri oblikovanju nacionalnih programov morale prizadevati za dopolnjevanje in sinergijo s programom Evropska solidarnostna enota;
- pregled in odpravo pravnih in upravnih ovir za čezmejno solidarnost na nacionalni ravni;

- spodbujanje priznavanja izkušenj, pridobljenih s prostovoljstvom, in vrednotenje učnih izidov.

Opolnomočenje: Mladinsko delo mladim prinaša edinstvene koristi pri njihovem prehodu v odraslost ter jim hkrati zagotavlja varno okolje za krepitev samozavesti in neformalno učenje. Z mladinskim delom mladi pridobijo ključne kompetence in spretnosti, kot so timsko delo, voditeljstvo, medkulturne kompetence, vodenje projektov, reševanje težav in kritično mišljenje. V nekaterih primerih je mladinsko delo most do izobraževanja, usposabljanja ali dela, s čimer preprečuje izključenost. Države članice se spodbuja, da se osredotočijo na:

- izboljšanje kakovosti: orodja in sistemi za kakovost, ki se bodo uporabljali pri usposabljanju mladinskih delavcev, bi morali ustrezati spreminjajočim se življenjskim okoliščinam mladih in biti vključeni v širši pristop h kakovosti za opolnomočenje organizacij;
- prilagajanje digitalnim priložnostim: zgradbo, načine in komunikacijske kanale mladinskega dela bi bilo treba prilagoditi digitalnemu svetu – uporabiti bi bilo treba tehnologijo in pedagoške prakse za povečanje dostopa in pomoč mladim pri obvladovanju digitalnih sredstev. Digitalno mladinsko delo bi moralo biti vključeno v usposabljanje mladinskih delavcev ter poklicne standarde in standarde o kompetencah za mladinsko delo, če obstajajo;
- spodbujanje priznavanja: da se podpre vrednost mladinskega dela za mlade, ki so vključeni vanj, bi bilo treba razviti ustrezna in sprejeta orodja za priznavanje v skladu s Priporočilom Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ter programom za razvoj znanj in spretnosti;
- nagovarjanje vseh mladih, zlasti tistih z manj priložnostmi: mladinsko delo ima edinstven potencial, da doseže najranjlivejše in zajame njihove individualne potrebe.

EVROPSKI CILJI MLADIH

Evropski cilji mladih so temeljni element Strategije EU za mlade 2019 – 2027. V nadaljevanju so podrobno opisano splošni cilji, problem, na katere se nanašajo, in konkretni pod-cilji. Celoten dokument je dostopen na spletni strani www.youth-goals.eu.

1. Povezati EU z mladimi

Splošen cilj: Spodbujati občutek pripadnosti evropskemu projektu med mladimi in graditi most med EU in mladimi, da bi ponovno pridobili zaupanje in povečali participacijo.

Problem: Vedno več mladih izgublja zaupanje v EU, ima težave pri razumevanju njenih načel, vrednot in njenega delovanja. Demokratični primanjkljaji v procesih EU so tudi eden od razlogov povečanja evroskepticizma med mladimi.

Konkretni cilji:

- Zagotoviti relevantno sodelovanje mladih in dialog v vseh fazah sprejemanja odločitev v EU preko izboljšanja obstoječih participativnih mehanizmov in ustvarjanja novih.
- Zagotoviti enakovreden dostop do kakovostnih nepristranskih in mladim prijaznih informacij o tem, kako deluje EU, katere priložnosti ponuja ter kako se vključiti v njene aktivnosti.
- Uvesti in razširiti izobraževanje o Evropi in EU v formalnih in neformalnih okoljih.
- Zagotoviti pravično zastopnost vseh držav članic v političnih in upravnih organih EU v skladu z načelom enakosti državljanstva.

- Zgraditi zaupanje mladih v projekt EU z obravnavo demokratičnega primanjkljaja ter pomanjkanja preglednosti in prepoznavnosti.
- Povišati proračun in učinek programov za mlade v EU.
- Institucionalizirati evalvacijo politik EU v smislu prijaznosti do mladih ter vpliva in učinka nanje.

2. Enakost vseh spolov

Splošen cilj: Zagotoviti enakost vseh spolov in spolno občutljive pristope na vseh področjih življenja mladih.

Problem: Diskriminacija na podlagi spola še vedno prizadene veliko mladih, zlasti mladih žensk. Zagotoviti je potrebno enake možnosti in dostop do pravic za mlade vseh spolov, vključno z mladimi, ki se ne opredeljujejo kot zgolj moški ali ženske in z mladimi LGBTQI+.

Konkretni cilji:

- Obravnavati diskriminacijo in zagotoviti enake pravice za vse spole v kulturnem, političnem in socialno-ekonomskem življenju.
- Doseči splošno zavedanje o neenakosti in diskriminaciji na podlagi spola, zlasti v medijih.
- Odpraviti nasilje na podlagi spola z učinkovitim obravnavanjem vseh oblik nasilja.
- Odpraviti stereotipne vloge spolov in sprejeti različne spolne identitete v okviru izobraževalnih sistemov, v družinskem življenju, na delovnih mestih in drugih področjih življenja.

- Izničiti strukturno diskriminacijo na podlagi spola na trgu dela in zagotoviti enake pravice, priložnosti in dostop.
- Zagotoviti enako plačilo za enako delo in enakovredno delitev odgovornosti za dela v gospodinjstvu.
- Zagotoviti enak dostop do formalnega in neformalnega izobraževanja ter da oblikovanje izobraževalnih sistemov sledi pristopom, ki so dovzetni za raznolikost spolov.

3. Vključujoče družbe

Splošni cilj: Omogočiti in zagotoviti vključitev vseh mladih v družbo.

Problem: Tretjina mladih v Evropi je izpostavljena revščini in socialni izključenosti. Mnogi nimajo dostopa do svojih socialnih pravic. Mnogi se še naprej soočajo z večplastno diskriminacijo in zločini na podlagi predsodkov. Nedavni pojavi migracij so prinesli številne izzive na področju družbenega vključevanja. Zato je ključno, da si prizadevamo za udejanjanje pravic vseh mladih v Evropi, vključno z najbolj marginaliziranimi in izključenimi.

Konkretni cilji:

- Zagotoviti pravno zaščito in uveljaviti mednarodne pravne instrumente za boj proti vsem vrstam diskriminacije in sovražnega govora ob priznanju, da so mladi izpostavljeni več oblikam diskriminacije.
- Okrepiti informiranje izključenih mladih z namenom, da se bodo zavedali prostorov, priložnosti in izkušenj, ki so jim na voljo.

- Zagotoviti, da imajo vsi izključeni mladi enak dostop do formalnega in neformalnega učnega okolja, kjer se obravnavajo vse dimenzije vključenosti.
- Krepitev zmogljivosti vzgojiteljev za delo z izključenimi mladimi.
- Zagotoviti več prostorov, priložnosti, virov in programov za spodbujanje dialoga in socialne kohezije ter za boj proti diskriminaciji in segregaciji.
- Okrepiti socialno podporo z uresničevanjem pravice do minimalnega dohodka, pravičnih delovnih pogojev, splošnega dostopa do kakovostnega zdravstvenega varstva in zagotovitve posebnih ukrepov za marginalizirane mlade.
- Zagotoviti, da marginalizirani mladi sodelujejo v vseh procesih odločanja in so tudi ključni akterji, zlasti v procesih, ki zadevajo njihove lastne pravice, interese in blaginjo.

4. Informacije in konstruktiven dialog

Splošni cilj: Zagotoviti, da imajo mladi boljši dostop do zanesljivih informacij, ter podpirati njihovo sposobnost kritičnega vrednotenja informacij in njihovo vključevanje v konstruktiven dialog.

Problem: Mladi imajo težave pri preverjanju točnosti in zanesljivosti informacij. Morajo biti bolj ustrezno opremljeni za navigacijo v medijskem prostoru in za sodelovanje v konstruktivnem dialogu.

Konkretni cilji:

- Opolnomočiti mlade, da bodo kritični in odgovorni uporabniki in ustvarjalci informacij.

- Zagotoviti, da bodo mladi sposobni prepoznati in poročati o večkratnih zavajajočih novicah ter preverjati točnost uporabljenih virov novic.
- Zagotoviti, da bodo mladi sposobni prepoznati in prijaviti sovražni govor in diskriminacijo na spletu in v drugih okoljih.
- Zagotoviti, da se lahko mladi spoprijemajo s spoštljivim, strpnim in nenasilnim dialogom, na spletu in v drugih okoljih.
- Zagotoviti enostaven dostop do razumljivih in mladim prijaznih informacij, ki sledijo etičnim kodeksom in standardom kakovosti.
- Zagotoviti, da bodo starši in skrbniki ter vsi tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in usposabljanjem mladih, medijsko in digitalno pismeni ter bodo zanesljivi viri informacij za mlade.

5. Mentalno zdravje in dobro počutje

Splošni cilj: Doseči boljše duševno zdravje in odpraviti stigmatizacijo težav z duševnim zdravjem ter tako spodbujati socialno vključenost vseh mladih.

Problem: Znatno in naraščajoče število mladih po Evropi izraža zaskrbljenost zaradi razširjenosti težav na področju duševnega zdravja, kot so stres, tesnoba, depresija in druge duševne bolezni med svojimi vrstniki. Mladi se danes soočajo z ogromne družbenimi pritiski in izražajo potrebo po učinkovitejšem zagotavljanju duševnega zdravja mladih.

Konkretni cilji:

- Spodbujati razvoj samozavedanja brez tekmovalnosti s spodbujanjem prepoznavanja veščin in prednosti vsakega posameznika.

- Zaščititi pravice do dela in izobraževanja za ljudi s težavami v duševnem zdravju, v času bolezni in po njej, da bodo imeli možnost slediti svojim življenjskim ciljem.
- Razviti vključujoč medsektorski pristop k zagotavljanju duševnega zdravja za vse, zlasti marginalizirane skupine.
- Opolnomočiti vse nosilce poklicev, ki delajo z mladimi, pa tudi družino in prijatelje s kakovostnim usposabljanjem za prvo pomoč v duševnem zdravju.
- Zagotavljanje vključujočega, spoštljivega in dobro financiranega zdravljenja z vključitvijo visokokakovostnega zagotavljanja duševnega zdravja v vse zdravstvene ustanove.
- Osredotočiti se na preventivne ukrepe, ki mladim omogočajo znanje in veščine, potrebne za boljše duševno zdravje.
- Boriti se proti stigmatizaciji v duševnem zdravju z razvijanjem programov ozaveščanja.

6. Korak naprej za podeželsko mladino

Splošni cilj: Ustvariti razmere, ki bodo mladim omogočale uresničitev svojega potenciala na podeželju.

Problem: Kljub zavezanosti EU k razvoju podeželja in glede na dejstvo, da je v letu 2015 skoraj ena tretjina prebivalcev EU žvela na podeželju, poznamo izrazite razlike med življenjem v mestnih in na podeželju. Zato je pomembno zagotoviti enakost mladih v mestnih in podeželskih okoljih.

Konkretni cilji:

- Zagotoviti ustrezno infrastrukturo na podeželju z namenom pravičnega izvajanja javnih storitev, informacijsko vključenost in dostop do stanovanj za mlade.
- Zagotoviti, da se na podeželju ustvarjajo trajnostna in kakovostna delovna mesta, dostopna mladim.
- Zagotoviti decentralizacijo različnih dejavnosti mladih in za mlade z namenom podpreti njihovo vključevanje in v korist lokalnih skupnosti.
- Zagotoviti, da mladi na podeželju aktivno sodelujejo v procesih odločanja.
- Zagotoviti enak dostop do visokokakovostnega izobraževanja za mlade na podeželju.
- Vzpostaviti pozitivno podobo podeželskih območij.
- Zagotoviti zaščito podeželskih tradicij.

7. Kakovostna zaposlitev za vse

Splošni cilj: Zagotoviti dostopen trg dela z možnostmi, ki vodijo do kakovostnih delovnih mest za vse mlade.

Problem: Mladi so podvrženi visoki brezposelnosti ter negotovim in izkoriščevalskim delovnim pogojev ter diskriminaciji na trgu dela in na delovnem mestu. Pomanjkanje informacij in ustreznih veščin preprečujejo, da bi se mladi popolnoma vključili na trg dela. Zato so potrebni ukrepi za zagotovitev kakovostnih zaposlitev za vse.

Konkretni cilji:

- Ustvariti kakovostna delovna mesta, ki zagotavljajo poštene delovne pogoje in pravice in pravico do minimalnega dohodka za vse mlade.

- Zagotoviti socialno zaščito in zdravstveno varstvo za vse mlade delavce.
- Zagotoviti pošteno obravnavo in enake možnosti za vse mlade, da bi odpravili diskriminacijo na trgu dela.
- Zagotoviti enake možnosti za vse mlade, da razvijejo potrebne veščine in pridobijo praktične izkušnje, da se jim tako olajša prehod iz izobraževanja na trg dela.
- Zagotoviti priznavanje in potrjevanje kompetenc, pridobljenih s pripravništvom, vajeništvom in drugimi oblikami učenja z delom, kot tudi prostovoljstva in neformalnega izobraževanja.
- Zagotoviti vključenost mladih in mladinskih organizacij kot enakovrednih partnerjev pri razvoju, izvajanju, spremljanju in vrednotenju politik zaposlovanja na vseh ravneh.
- Zagotoviti enak dostop do kakovostnih informacij in ustrezne podporne mehanizme za pripravo mladih na spreminjajoč se trg dela in njegovo prihodnost

8. Kakovostno učenje

Splošni cilj: Povezati in izboljšati različne načine učenja, da se mlade pripravi na soočanje z izzivi stalno spreminjajočega se življenja v 21. stoletju.

Problem: Izobraževanje ostaja ključ do aktivnega državljanstva, vključujoče družbe in zaposljivosti. Zato moramo razširiti našo vizijo izobraževanja v 21. stoletju, z večjim poudarkom na prenosu znanj, učenju, usmerjenemu v učenca, in neformalnemu izobraževanju, da bi dosegli resnično enakovreden in univerzalen dostop do kakovostnega učenja.

Konkretni cilji:

- Zagotoviti univerzalen in enak dostop do kakovostnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja.
- Vsem mladim zagotoviti dostop do ustrezno financiranega neformalnega izobraževanja na vseh ravneh, ki naj bo tudi formalno priznано in uveljavljeno.
- Spodbujati odprtost mladih in podpirati razvoj medosebnih in medkulturnih veščin.
- Ustvariti in izvajati bolj osebne, vključevalne, sodelovalne in na učenca osredotočene metode na vsakem koraku izobraževalnega procesa.
- Zagotoviti, da bo izobraževanje opremilo vse mlade z znanji za življenje, kot so ravnanje z denarjem in zdravstvena vzgoja, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem.
- V formalno in neformalno izobraževanje vključiti metode, ki učencu omogočajo razvoj osebnih kompetenc, vključno z analitičnim razmišljanjem, ustvarjalnostjo in učenjem.
- Zagotoviti mladim dostop do državlanske vzgoje, s katero pridobijo znanja o političnih sistemih, demokraciji in človekovih pravicah, tudi preko konkretnih izkušenj v skupnosti z namenom spodbujati aktivno državljanstvo.

9. Prostor in participacija za vse

Splošni cilj: Okrepiti demokratično participacijo in avtonomijo mladih ter zagotoviti namenske prostore za mlade na vseh področjih družbe.

Problem: Kljub temu, da je njihovo vključevanje ključnega pomena za demokracijo, so mladi premalo zastopani v procesih odločanja, ki zadevajo njih same. V okviru svojih skupnosti zato potrebujejo dostop do prostorov, namenjenih podpori njihovem osebnemu, kulturnemu in političnemu razvoju.

Konkretni cilji:

- Zagotoviti, da lahko mladi ustrezno vplivajo na vsa področja družbe in vse faze odločanja, od postavljanja prioritet do implementacije, spremljanja in vrednotenja prek prijaznih in dostopnih mehanizmov in struktur, ki zagotavljajo, da se politike odzivajo na potrebe mladih.
- Zagotoviti enak dostop do vsakodnevnega odločanja za vse mlade iz različnih okolij.
- Povečati udeležbo mladih in tako enakopravno zastopanje v volilnem procesu kot tudi v voljenih organih in drugih organih odločanja na vseh ravneh družbe.
- Zagotoviti mladinsko infrastrukturo in opremo v obliki prostorov za mlade, s katerimi upravljajo mladi, in so opredeljeni kot avtonomni, odprti, varni in dostopni vsem ter nudijo strokovno podporo razvoju in zagotavljajo priložnosti za vključevanje mladih.
- Zagotoviti, da bodo vsem mladim dostopni varni virtualni prostori, ki bodo zagotavljali dostop do informacij in storitev kot tudi priložnosti za participacijo.
- Zagotoviti mladim prijazne, relevantne in izčrpne informacije, pripravljene s strani mladih in v sodelovanju z mladimi, da bi omogočili participacijo mladih.
- Zagotoviti trajnostno financiranje, usklajeno priznavanje in razvoj kakovostnega mladinskega dela, z namenom krepitev mladinskih organizacij in njihove vloge pri vključevanju, participaciji in neformalnemu izobraževanju.

10. Trajnostna zelena Evropa

Splošni cilj: Ustvariti družbo, v kateri so vsi mladi okoljsko aktivni, izobraženi in sposobni ustvarjati spremembe v svojem vsakdanjem življenju.

Problem: Naša potrošnja danes je več kot naše okolje lahko prenese. Družba mora ukrepati proti podnebnim spremembam in naraščajočim okoljskim grožnjam. Toda naša družba ne more rešiti problema, ki ga ni pripravljena priznati. Zato morajo vsi, vključno z mladimi, začeti prevzemati odgovornost za svoja dejanja in za vpliv na življenje prihodnjih generacij. Postati trajnosten ni izbira, ampak dolžnost.

Konkretni cilji:

- Zagotoviti, da vsi, vključno z mladimi, poznajo učinek svojih dejanj na okolje.
- Opolnomočiti celotno družbo, zlasti mlade, da delujejo kot dejavniki sprememb za okoljski in trajnostni razvoj.
- Upoštevati vpliv vsake politike in življenjske odločitve na okolje, hkrati pa zagotoviti, da so mladi vključeni v oblikovanje politik trajnostnega razvoja na vseh ravneh.
- Povečati mednarodno sodelovanje za odpravo okolju škodljive proizvodnje in potrošnje.
- Podpirati in okrepiti priložnosti za mlade, za prostovoljsko sodelovanje v okoljskem sektorju.
- Zagotoviti, da imajo vsi, zlasti mladi, dostop do okolju prijazne infrastrukture, da bi živeli na bolj trajnosten način.
- Ojačati raziskave in inovacije za okolju prijazne rešitve in tehnologije.

11. Mladinske organizacije in evropski programi

Splošni Cilj: Zagotoviti vsem mladim enak dostop do mladinskih organizacij in evropskih mladinskih programov in s tem graditi družbo, ki temelji na evropskih vrednotah in identiteti.

Problem: Mladinske organizacije in evropski mladinski programi vključujejo milijone mladih, pri čemer podpirajo njihovo aktivno državljanstvo in razvoj njihovih življenjskih spretnosti. Vendar pa mladinske organizacije in evropski mladinski programi ostajajo premalo financirani ter premalo prepoznani in dostopni.

Konkretni cilji:

- Zagotoviti prepoznavnost in kakovostne informacije o mladinskih organizacijah in evropskih mladinskih programih za vse mlade.
- Zagotoviti zadostna sredstva iz programov EU za mladinske organizacije za razvoj njihovih projektov in dostop do strukturne podpore za izvajanje njihovih rednih nalog in financiranju delovanja.
- Povišati sredstva in povišati število prejemnikov in raznolikost pobud, ki so na voljo mladinskim organizacijam in skupinam mladih.
- Zagotoviti, da bodo mladinske organizacije in evropski mladinski programi bolje povezani s sistemi izobraževanja in priznani kot akterji, ki spodbujajo življenjske spretnosti in aktivno državljanstvo.

- Povečati dostopnost evropskih mladinskih programov, zagotoviti prijazen prijavni proces za mlade ter zagotoviti podporo in kakovostne informacije za vse udeležence in nosilce prijav.
- Spodbujati in podpirati marginalizirane mlade, da bodo dejavni v mladinskih organizacijah, mladinskih skupinah in mladinskih programih EU.
- Zagotoviti udeležbo mladih v procesih upravljanja evropskih mladinskih programov.

PROCES IN METODOLOGIJA IZVEDBE LOKALNIH AKTIVNOSTI

V procesu izvajanja projekta smo zasledovali splošne cilje ukrepa aktivnosti udejevtvovanja mladih, ki so:

- mladim zagotoviti priložnosti, da se angažirajo in se naučijo sodelovati v civilni družbi (z zagotavljanjem poti za angažiranje mladih v njihovem vsakdanjem življenju, pa tudi v demokratičnem življenju, za doseganje pomembne državljanske, gospodarske, družbene, kulturne in politične udeležbe mladih iz vseh okolij, s posebnim poudarkom na tistih z manj priložnostmi);
- ozaveščati mlade o evropskih skupnih vrednotah in temeljnih pravicah ter prispevati k procesu evropskega povezovanja, vključno s prispevanjem k doseganju enega ali več ciljev mladih EU;
- razviti digitalne kompetence in medijsko pismenost mladih (zlasti kritično mišljenje in sposobnost ocenjevanja informacij in dela z njimi), da se povečata odpornost mladih na dezinformacije, lažne novice in propagando ter njihova sposobnost udeležbe v demokratičnem življenju;
- združiti mlade in odločevalce na lokalni, regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni in/ali prispevati k mladinskemu dialogu EU.

Specifični cilji, ki smo jih zasledovali z izvajanjem projektnih aktivnosti so bili:

- oblikovan e-priročnik za mladinske delavce, neformalne skupine mladih ter neorganizirano mladino, ki bi želeli v svojih lokalnih okoljih razvijati in vzpostavljati lokalne mladinske pobude in bi si želeli aktivne participacije in dialoga z odločevalci na lokalni oziroma nacionalni ravni, z vključenimi krovni dokumenti na nacionalni in mednarodni ravni;

- izveden dvodnevni trening za mladinske delavce na temo uresničevanja in implementacije EU strategije za mlade 2019-2027 in Listine o lokalnem mladinskem delu ter oblikovana metodologijo za izvedbo lokalnih mladinskih pobud skozi proces mladinskega dialoga;
- izvedenih šest dvodnevnih lokalnih/regijskih izobraževalnih dogodkov za mlade, na katerih mladinski delavci opolnomočijo mlade na temo lokalnih pobud in pomena participacije in angažiranja mladih za družbene spremembe in iskanje možnosti uresničitve njihove pobude;
- poiskati sinergije mladih z odločevalci pri skupnem oblikovanju lokalnih pobud za izboljšanje stanja mladih v lokalnem okolju ter na nacionalni ravni;
- izvedenih šest lokalnih mladinskih pobud v šestih regijah po Sloveniji na temo enega izmed šestih EU ciljev mladih (Enakost vseh spolov, vključujoča družba, mentalno zdravje in dobro počutje, korak naprej za podeželsko mladino, kakovostne zaposlitve za vse, trajnostna in zelena Evropa);
- izvedena nacionalna on-line kampanja mladih, z mladimi in za mlade o procesu mladinskega dialoga s predstavitvami mladinskih pobud;
- izveden nacionalni »Dan odprtih vrat«, namenjen predstavitvi lokalnih pobud nacionalnim odločevalcem na najvišji ravni ter posledično senzibilizacija ostalih mladinskih centrov o pomenu aktivne participacije.

Mikro načrt usposabljanja za mladinske delavce

Cilji usposabljanja:

- mladim predstaviti Strategijo EU za mlade 2019 – 2027 in Evropske cilje mladih;
- z mladimi oblikovati lokalno pobudo na podlagi enega izmed Evropskih ciljev mladih;
- pobudo predstaviti lokalnim odločevalcem in pridobiti njihov feedback.

Potrebni materiali:

Flipcharti, post-it listki, flomastri, powerpoint predstavitev, računalnik, projektor

Program dogodka:

DAN 1		
ČAS	AKTIVNOST	OPOMBA ZA FASILITATORJA
00:00 – 00:30	Prebijanje ledu, spoznavanje med udeleženci	
00:30 – 00:45	Predstavitev projekta in namenov ter ciljev izobraževanja	
00:45 – 01:15	Predstavitev Strategije in Ciljev EU za mlade 2019 – 2027	<i>Lahko je predavanje; lahko udeleženci po parih analizirajo in predstavijo ostalim enega ali dva izmed ciljev.</i>
01:15 – 01:30	<i>Odmor</i>	
01:30 – 02:30	Delo po skupinah: izberi cilj in definiraj lokalni problem	<i>5min navodil; 5min oblikovanje skupin; 30min delo po skupinah; 20min predstavitev in razprava.</i> <i>Udeleženci si izberejo cilj in oblikujejo skupine na podlagi izbranih ciljev. V skupini identificirajo 1 lokalni problem, vezan na izbrani cilj in ga opišejo. Nato vsaka skupina predstavi izbran problem ostalim, sledi razprava med udeleženci.</i> <i>Vprašani kot vodilo za delo po skupinah: Kateri problem opažam v lokalnem okolju? Zakaj je to problem?</i>
02:30 – 02:45	<i>Odmor</i>	
02:45 – 03:45	Delo po skupinah: oblikuj pobudo	<i>5min navodil; 30min delo po skupinah; 25 min predstavitev in razprava.</i> <i>Udeleženci v istih skupinah pripravijo predlog pobude, ki naslavlja izbrani problem. Načrt pobude naj vsebuje a) cilj, b) ciljno publiko, c) načrt aktivnosti.</i> <i>Vsaka skupina na koncu predstavi svojo pobudo, sledi razprava.</i>
03:45 – 04:00	Evalvacija in načrt za dan 2	<i>Izvede se kratka evalvacija; udeležencem se predstavi načrt za drugi dan izobraževanja</i>

DAN 2		
00:00 – 00:30	Uvodni pozdrav; delo po skupinah: priprava predstavitve problema in pobude odločevalcem	<i>Udeleženci v istih skupinah kot prvi dan pripravijo predstavitve svoje pobude za odločevalce.</i>
00:30 – 01:30	Dialog z odločevalci	<i>Skupine udeležencev predstavijo svoje pobude odločevalcem; od njih prejmejo feedback</i>
01:30 – 01:45	<i>Odmor</i>	
01:45 – 02:15	Izbira pobude	<i>Udeleženci se z glasovanjem, razpravo ali konsenzom po končanem dialogu odločijo za eno (najboljšo) pobudo, ki jo bodo realizirali.</i>
02:15 – 02:30	Evalvacija in načrt za naprej	<i>Izvede se kratka evalvacija; udeležencem se predstavi načrt za izvedbo pobude</i>

Mikro načrt lokalne mladinske pobude – dialog

Cilji aktivnosti:

- okrepiti mlade na področju aktivne participacije ter s tem dvignili ozaveščenost o pomembnosti demokratičnih procesov v EU;
- pobudo predstaviti lokalnim odločevalcem (najmanj ena oseba) in pridobiti njihov feedback.

Potrebni materiali:

- flipcharti
- post-it listki
- flomastri
- powerpoint predstavitev
- računalnik
- projektor

Program dogodka - dialoga:

ČAS	AKTIVNOST	OPOMBA ZA FASILITATORJA
00:00 – 00:20	Predstavitev namena in poteka dogodka	
00:20 – 00:25	“Prebijanje ledu” – spoznavanje udeležencev	
00:25 – 00:55	Predstavitev programa ERASMUS+: Mladina in Evropska solidarnostna enota (MOVIT, Nacionalna agencija programov EU Erasmus+)	<i>Predstavitev z uporabo interaktivnih pripomočkov</i>
00:55 – 01:10	<i>Odmor</i>	
01:10 – 02:10	Viharjenje možganov in razprava po postajah (v skupinah) – 4. krogi	<i>5min navodil; 55 min delo po skupinah. Predstavitev metodologije svetovne kavarne in navodila udeležencem za delo v skupinah.</i>
02:10 – 02:25	<i>Odmor</i>	
02:25 – 03:40	Predstavitev sklepov iz razprav po postajah Dialog z lokalnimi odločevalci	<i>25 min predstavitev in 45 min dialoga z odločevalci, moderator vodi proces</i>
03:40 – 04:00	Refleksija in evalvacija	<i>Izvede se kratka refleksija in evalvacija</i>

REZULTATI PROJEKTA - LOKALNE MLADINSKE POBUDE

V nadaljevanju priročnika predstavljamo lokalne mladinske pobude, ki so jih načrtovali in izvajali mladi v mladinskih centrih. Z aktivnostmi in ter dialogom z odločevalci so skozi izbrane EU cilje mladih odgovarjali na potrebe v lokalnem okolju in pobude tudi predstavili na nacionalni ravni.

Dan mladosti 2022

v izvedbi Mladinskega EPI centra Piran, ŠIMC Piran 9. cilj: Prostor in participacija za vse

Mladi so na podlagi izobraževalnega dogodka oblikovali več pobud, v okviru programa ob dnevu mladosti pa so bile izvedene:

- predstavitvene stojnice mladinskih organizacij in programov, ki so zanimivi za mlade (študentski klubi, mladinski center in Evropska solidarnostna enota, Center za krepitev zdravja, Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov);
- delavnice Centra za krepitev zdravja in Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov (nordijska hoja in tehnike sproščanja);
- delavnica in tekmovanje o podnebnih spremembah in skrbi za okolje (Okolje Piran);
- tekmovanje v družabnih igrah (briškola in tarok);
- podpis pristopne izjave k projektu Zelene javne institucije v občini Piran in zasaditev medovitega drevesa;
- koncert Pera Lovšina in Španskih borcev, kot predskupini pa sta nastopila dva mlada lokalna benda Hudizz in Paranoise;
- akcija Heroji furajo v pižamah (Zavod Vozim).

Pri pripravi in izvedbi dogodka so sodelovali dijaki GEPŠ Piran, Klub študentov občine Koper in Klub izolskih dijakov in študentov, dogodka pa se je udeležilo 150 udeležencev.

Dan mladosti 2022

v izvedbi Mladinskega EPI centra Piran, ŠIMC Piran
9. cilj: Prostor in participacija za vse

Glavni poudarki, ki so jih mladi izpostavili so:

- potreba po varnem prostoru za mlade in dostopnih stanovanjih za mlade;
- izboljšanje mobilnosti v občini (e-kolesa, ureditev kolesarskih poti, subvencije za prevoz – taksi za mlade, brezplačen avtobus);
- več praks in študentskega dela v občinskih javnih zavodih, spodbujanje podjetništva in trajnost v turizmu;
- večja promocija mladinskih organizacij in evropskih programov.

Po aktivnosti je občina izdala sklep o ustanovitvi komisije za mladinska vprašanja in delovne skupine za pripravo strategije za mlade.

Mavrična intervencija

v izvedbi Mladinskega kulturnega centra Maribor

9. cilj: Prostor in participacija za vse

Skupina mladih, ki so aktivni v programu Maribor skozi rožnata očala, so izbrali eno izmed pobud, ki so bile predlagane na prvi vikend delavnici. Izmed vseh pobud je najbolj izstopala želja po prostoru, ki bi bil varen in prijazen prostor za LGBTQIA+ mlade. Ob mentorski podpori so se mladi prijavili na razpis MOVIT za Evropsko leto mladih, s katerimi si pridobili dodatna sredstva za prenovo prostora. Prostovoljci programa MSRO so tako v vikend delavni akciji, ki so jo poimenovali Mavrična intervencija, prostor naredili prijazen LGBTQIA+ oseba (stenska poslikava z mavričnimi motivi, izdelava brošk, postavitvev LGBTQIA+ knjižne police). Na otvoritev prostora sta prišla predstavnika Urada za mladino MOM. V prostorih so bili že izvedeni filmski večeri in večeri družabnih iger.

20 mladih, 3 odločevalci, 3 mladinski delavci - Udeleženci so bile mlade LGBTQIA+ osebe, prostovoljke in prostovoljci programa Maribor skozi rožnata očala in nove udeleženke in udeleženci, ki so se prijavili na javni poziv. Od odločevalcev so bili na dogodku prisotni Marja Guček, direktorica MKC Maribor, Luka Lubi in Karina Šenveter strokovna sodelavca na Uradu za kulturo in mladino MOM.

Glavni poudarki, ki so jih mladi izpostavili so:

- mladi so prepoznali pomen njihove proaktivnosti in angažiranosti,
- pomen aktivnega sodelovanja mladih pri realizaciji projektov v lokalni skupnosti;
- problem pomanjkljivega vključevanja mladih LGBTQIA+ oseb v skupnosti.

Karierni sejem

v izvedbi Mladinskega centra Brežice, ZPTM

7. cilj: Kakovostna zaposlitev za vse

Mladi so na podlagi izvedenih izobraževalnih dogodkov v sklopu projekta oblikovali pobudo, in sicer organizacijo kariernega sejma.

Na stojnicah so se pridružili različni delodajalci, ki so predstavljali zaposlitvene možnosti. Pred samim začetkom sejma sta udeležence nagovorila direktorica Zavoda za podjetništvo, turizem in mladino Brežice, ga. Katja Čanžar, ter župan Občine Brežice g. Ivan Molan. Dogodka se je udeležila tudi direktorica občinske uprave ga. Patricia Čular. Sodelovali so osnovnošolci (8. in 9. razred) ter srednješolci (3. in 4. letnik) iz Posavja ter študentje posavskih fakultet, tekom dneva se jih je zvrstilo več kot 400 udeležencev. Na stojnicah pa se je predstavilo 35 različnih delodajalcev.

Glavni poudarki, ki so jih mladi izpostavili so:

- mladi so ozavestili pomen Evropskih ciljev mladih, kar je pripomoglo h konkretizaciji njihovih argumentov v dialogu z lokalnimi odločevalci;
- pomen neformalnega izobraževanja za krepitev kompetenc in pridobivanje izkušenj pri gradnji karierni poti;
- pomen mreženja in povezovanja različnih organizacij v lokalni skupnosti, ki podpirajo mlade pri njihovem razvoju.

Zelena stena

v izvedbi Mladinskega centra Hrastnik, KRC Hrastnik 10. cilj: Trajnostna zelena Evropa

Z osmošolci in devetošolci so iskali ideje in pobude, kako bi okolje lahko naredili bolj prijazno, trajnostno in zeleno. Mladi so se odločili, da si želijo ozeleniti šolske prostore. Skupaj so prišli na idejo osvežitve šolskih hodnikov in zelene-žive stene. V drugem delu aktivnosti se je pridružila sodelavka Mreža MaMa in predstavila projekt (ki je nastal skupaj z družbo ZEOS d.o.o.) E- odpadki in naše okolje.« Mladi so na delavnici razglabljali o pomenu pravilnega ravnanja z odpadki s poudarkom na tistih, ki so v času delovanja potrebovali elektriko ali baterije, in iskali nove ideje, kako zmanjšati vpliv tovrstnih odpadkov na okolico. V obdobju po izvedenih aktivnostih so skupaj z mladimi osvežili šolski hodnik, ga odeli v nove barve ter uredili zeleni kotiček z živimi rastlinami in zelišči, za katere bodo skrbeli mladi.

Udeleženci aktivnosti so bili učenci 8. in 9.razredov, ki so se sami javili za sodelovanje v projektu. Kot odločevalka je bila prisotna ravnateljica Oš, ga. Polona Dolanc, Župan občine Hrastnik, g. Marko Funkl, na zaključnem dogodku pa se je pridružila še vodja predstavništva evropske komisije v Sloveniji, ga. Jerneja Jug Jerše.

Zelena stena

v izvedbi Mladinskega centra Hrastnik, KRC Hrastnik
10. cilj: Trajnostna zelena Evropa

Glavni poudarki, ki so jih mladi izpostavili so:

- pomen trajnosti in ravnanja z odpadki v skladu z zeleno politiko;
- pomen zmanjševanja vpliva e-odpadkov na okolje;
- aktivno sodelovanje mladih pri soustvarjanju družbe, v kateri lahko mladi ustvarjajo spremembe v svojem vsakdanjem življenju.

Po izvedenih aktivnostih se je v občini zgodil efekt »snežne kepe«, saj je sledilo še več ozelenitev javnih prostorov.

Ozelenitev mladinskega centra

v izvedbi Celjskega mladinskega centra

10. cilj: trajnostna zelena Evropa

V okviru projekta so julija izvedli samo ozelenitev okoli MCC-ja in posadili 8 Lovorikovcev, 8 Fotinij in dodali še nekaj zelišč v grede. S povečanjem zasajenih površin v mestih je mogoče znižati temperaturo, zlasti poleti, kar omogoča zmanjšanje porabe energije - npr. uporaba klimatskih naprav, ker rastline lomijo sončne žarke in ovirajo pojav toplotnih komor zato tudi velja, da je hladnejše tam, kjer so rastline. Mladi so sodelovali tudi pri načrtovanju same ozelenitve, izbiri dreves, rastlin, pripomočkov in materialov. Tako so skupaj na parih srečanjih med marcem in junijem naredili seznam stvari, ki so jih potrebovali in izbrali lokacijo za posaditev. Na dan ozelenitve so se vsi zbrali in privabili še nekaj mladih, ki so se slučajno v tistem trenutku nahajali v MCC in skupaj najprej posadili Lovorikovce in Fotinije na koncu pa še uredili našo gredo ter dodali zelišča.

Udeleženci so bili srednješolci in študenti iz lokalnega okolja, ki so sami izrazili željo o ozelenitvi Celjskega mladinskega centra meseca marca, na prvi aktivnosti, kjer smo mladim predstavili pobude in kjer so bili odločevalci Dolores Kores, Katra Kozinc, Iris Silič, Laura Krančan, Gregor Greif in Damjan Mašera.

Ozelenitev mladinskega centra

v izvedbi Celjskega mladinskega centra

10. cilj: trajnostna zelena Evropa

Glavni poudarki, ki so jih mladi izpostavili so:

- male akcije v lokalnem okolju lahko vodijo do velikih sprememb v skupnosti;
- pomen aktivnega sodelovanja v celotnem procesu izvedbe lokalne akcije;
- izražena pobuda za izvedbo novega dialoga z odločevalci v občini.

Mladi po izvedenih projektnih aktivnostih več sodelujejo z mladinskim centrom in so bolj aktivni v lokalnem okolju.

Dialog z odločevalci

v izvedbi KMKC KOMPLEKS Ravne na Koroškem

Cilji: 3. informacije in konstruktivni dialog, 8. prostor in participacija za vse in 11. mladinske organizacije in evropski programi.

V Ravnah na Koroškem je bil izveden dialog z odločevalci na lokalni ravni s podporo Mreže MaMa, mladi pa so razpravljali o naslednjih temah:

·izobraževanje (formalno in neformalno);

- zaposlovanje in podjetništvo;
- bivanjske razmere mladih;
- zdravje in dobro počutje;
- okolje in trajnost;
- mladi in družba ter pomen mladinskega sektorja;
- kultura, ustvarjalnost, dediščina in mediji.

Dialoga se je udeležilo več kot 20 mladih, predstavniki različnih mladinskih društev, od odločevalcev pa predstavnik Urada RS za mladino, predstavnik Ministrstva za kulturo ter Župan občine Ravne na Koroškem.

Dialog z odločevalci

**v izvedbi KMKC KOMPLEKS Ravne na Koroškem
Cilji: 3. informacije in konstruktivni dialog, 8. prostor in
participacija za vse in 11. mladinske organizacije in
evropski programi.**

Glavni poudarki, ki so jih mladi izpostavili so:

- povezovanje formalnega in neformalnega sektorja;
- povezovanje v lokalni skupnosti med različnimi organizacijami, ki delajo z mladimi;
- več informiranja predvsem o loklanih dogodkih in usposabljanjih za mlade izven formalnega izobraževanja.

ZAKLJUČNI DOGODEK PROCESA MLADINSKEGA DIALOGA

Nacionalna konferenca mladinskega dialoga

Zaključek projekta Lokalne pobude za cilje mladih EU je zaznamovala Nacionalna konferenca mladinskega dialoga, na kateri so mladi dobili priložnost, da v dialogu z mag. Tino Kosi, v.d. direktorice Urada RS za mladino, postavijo različna vprašanja, izrazijo svoje izzive in predlagajo pobude za izboljšanje življenja mladih v Sloveniji. Urad RS za mladino je namreč glavni koordinator Resolucije Nacionalnega programa za mladino 2023 – 2031 in trenutno pripravlja ukrepe, ki so bili s strani mladih predlagani v evropskem letu mladih.

Mladi iz vse Slovenije so pokazali veliko angažiranosti v sklopu projekta in na podlagi izbranih ciljev izpostavili, da želijo bolj zeleno in vključujočo družbo, ki bo zagotavljala povezovanje formalnega in neformalnega izobraževanja ob celoviti podpori mladinskemu delu, ki mladim omogoča, da pridobivajo kompetence za življenje in tudi bolj kakovostne zaposlitve. Mladinsko delo mladim omogoča več angažiranosti v družbi ter posledično tudi priložnosti za osebno in duševno stabilnost, kar so izrazili skozi celoten proces mladinskega dialoga in tako sporočili, da so aktivni in želijo biti tudi slišani.

Lokalne pobude so potekale v letu 2022, evropskem letu mladih, zaključna konferenca mladinskega dialoga pa med drugim predstavlja tudi nadaljevanje evropskega leta mladih in zagotovilo, da se glas mladih sliši tudi po letu 2022 in da se le to odraža v Resoluciji o nacionalnem programu za mladino.

Zaključki nacionalne konference mladinskega dialoga

V nadaljevanju povzemamo pobude mladih na dialogu z v.d. direktorice Urada RS za mladino, mag. Tino Kosi.

V.d. direktorice Urada RS za mladino, mag. Tina Kosi, je v dialogu z mladimi poudarila, da si v svoji vlogi prizadeva predvsem za aktivno sodelovanje z vsemi deležniki – tako priložnost za spodbujanje participacije mladih, tudi tistih, ki v mladinskem sektorju trenutno (še) niso aktivni, vidi predvsem v aktivnem sodelovanju s srednjimi šolami, v prihodnje pa med drugim načrtuje sestanek z ravnatelji srednjih šol v Sloveniji ter predlog povezave na portal mlad.si, ki bi bil mladim na voljo na spletnih straneh njihovih srednjih šol.

Urad RS za mladino bo mladim na področju ureditve prvih zaposlitev v bližnji prihodnosti omogočil številne dejavnosti in možnosti, financirane s pomočjo kohezijskih sredstev, ki bodo med drugim vključevale izobraževanje mladih o njihovih pravicah na področju zaposlovanje, odprt pa bo tudi razpis na temo kompetenc.

Kako zagotoviti stalno, varno financiranje mladinskih centrov, so se spraševali številni udeleženci, pri čemer je mag. Kosi povedala, da Urad RS za mladino redno objavlja razpise in razdeljuje sredstva, ključen deležnik pri tem vprašanju pa so predvsem lokalne skupnosti, ki jih je nujno seznaniti s pomenom mladinskega dela ter jim ponazoriti, zakaj je temeljno zagotoviti varne in ustrezno opremljene mladinske prostore. Pri tem je izredno pomemben tudi Bonski proces, v katerem aktivno sodeluje prav mag. Kosi, slednji pa bo poskrbel za dvig kvalitete in prepoznavnosti mladinskega dela.

Dobršen del dialoga je bil posvečen tudi izredno pomembnemu področju – področju duševnega zdravja. Pri tem je mag. Tina Kosi izpostavila pomen pravočasnega iskanja pomoči pri ustreznih strokovnjakih, udeleženci pa so izvedeli tudi, da se trenutno izvaja poseben pilotni projekt, kjer se v okviru rednih sistematskih pregledov opravlja tudi analiza duševnega zdravja.

Kaj je mlade najbolj zanimalo in kakšne odgovore so dobili s strani mag. Tine Kosi?

Kako lahko izobraževalni sektor in gospodarstvo sodelujeta pri lažšanju prehoda mladih na trg dela?

Za področje izobraževanja v obdobju do leta 2030 velja, da je v teku več reformnih procesov, ki sovpadajo oziroma odgovarjajo na izzive, ki jih izpostavlja mladinski sektor v pričakovanjih do izobraževalne politike. Ključne so reforme v okviru Načrta za okrevanje in odpornost, saj v splošnem delu naslavljajo kakovost, nadalje vrzel med izobraževanjem in gospodarstvom ter področje vseživljenjskega učenja.

Kako uveljaviti neformalno izobraževanje in beležiti kompetence, da jih bodo delodajalci sprejeli kot verodostojne kazalnike znanja, veščin in izkušenj mladih iskalcev zaposlitve?

Z večanjem kakovosti mladinskega dela, njegovo promocijo in večjo prepoznavnostjo bodo tudi delodajalci prepoznali pomen pridobljenih neformalnih kompetenc.

S kakšnimi mehanizmi lahko vplivamo na delodajalce iz zasebnega sektorja, da bodo mladim bolj prijazni – da bodo zaposlovali mlade brez delovnih izkušenj ali drugih referenc, da bodo nudili varna in dobro plačana delovna mesta?

Cilj Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je olajšati mladim prehod na trg dela. V okviru preventivnih ukrepov bodo nadaljevali s podeljevanjem štipendij za deficitarne poklice in karierno orientacijo, ki se izvaja v sklopu kariernih centrov. Začeli pa bodo tudi z nekaterimi novimi ukrepi na področju preventive, in sicer se bodo na področju krepitve duševnega zdravja mladih povezovali z ukrepi, ki jih bodo pripravili na Ministrstvu za zdravje.

Za brezposelne mlade se bodo izvajala usposabljanja na delovnem mestu in subvencije za zaposlitev za nedoločen čas z zagotovljenim mentorstvom. Za ranljive mlade na trgu dela se bo izvajala socialna aktivacija, javna dela, PUMO, Učne delavnice in ukrep ALMA.

Za neaktivne/neregistrirane NEET bo potekala krepitev outreach aktivnosti (sodelovanje mladinskih organizacij in NVO, ki delujejo na področju mladine), spodbujanje prijavljanja na Zavodu RS za zaposlovanje in krepitev storitev Zavoda RS za zaposlovanje.

Kako organizacijam v mladinskem sektorju zagotoviti pogoje (finančne, infrastrukturne, kadrovske in druge) za kakovostno mladinsko delo? Kako povečati ugled mladinskega dela in poklica mladinskega delavca?

Organizacijam v mladinskem sektorju lahko (boljše) pogoje za izvajanje kakovostnega mladinskega dela zagotovimo z večjimi vlaganji v programe mladinskega dela ter dogovorjenimi standardi kakovosti mladinskega dela, prepoznavnostjo in promocijo. Prav tako je pomemben korak izboljšanje plač mladinskih delavcev – prevedba sistema plač v javnem sektorju. Ključno vlogo pri zagotavljanju pogojev pa ima tudi Bonnski proces.

Kako zagotoviti varne prostore mladim iz različnih socialnih in interesnih skupin, ki se zaradi svojih okoliščin težje vključujejo v obstoječe mladinske prostore?

S prepoznavanjem potreb, ki pa lahko pridejo le s terena. Glede na oceno potreb sledi temu tudi programski denar.

Kako mlade vključevati v načrtovanje, vzpostavljanje, nadgrajevanje mladinskih prostorov in njihovih vsebin?

Osnovno izhodišče je avtonomija mladih glede programa mladinskega dela in njihovo aktivno sodelovanje v vseh fazah.

Mladi opozarjajo, da se v dialogu z odločevalci ne počutijo slišane in upoštevane - kako sklepe dialogov med mladimi in odločevalci prenesti v prakso, da bodo mladi soodločali o politikah za doseganje sprememb, ki si jih želijo?

Omogočamo prostor in možnosti za izražanje in sodelovanje. Ker pa gre za proces se nekateri predlogi lahko odrazijo v končnih rešitvah.

 Ali so že začeli teči (kako potekajo) medsektorski pogovori ali usklajevanja za uresničevanje predlogov mladih za izboljšanje duševnega zdravja, ki so se na posvetih za pripravo Resolucije o NPM največkrat pojavili (denimo krepitev preventive na področju duševnega zdravja z vključevanjem posvetov s strokovnjaki v sistematske preglede)?

Medsektorski pogovori tečejo v okviru delovne skupine Sveta Vlade RS za mladino za pripravo Nacionalnega programa za mladino (NPM) v kateri sodelujejo tako predstavniki različnih ministrstev, med drugim tudi Ministrstva za zdravje (MZ), Ministrstva za vzgojo in izobraževanje (MVI), Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) kot tudi predstavniki organizacij v mladinskem sektorju. Delovna skupina je prav v ponedeljek 13.3.2023 ponovno obravnavala področje zdravja s posebnim poudarkom na duševnem zdravju, v sodelovanju s predstavniki MZ in MVI. MZ je tudi preučil predloge, pripombe in komentarje mladih, ki so jih podali na regijskih posvetih za pripravo NPM.

Na sistemski ravni pa lahko povem, da smo vključeni v dialog med MZ in Mladinskim svetom Slovenije, ki je bil v preteklosti že vzpostavljen. Nekatere predloge je MZ že vključilo v pripravo novega projekta »Razvoj programov za duševno zdravje otrok, mladostnikov in mlajših odraslih«, kjer se bo pilotno testiralo presejanje na težave v duševnem zdravju. Namen in cilj je preizkus novih orodij za zgodnjo prepoznavo težav v duševnem zdravju pri populaciji otrok, mladostnikov in mladih odraslih do 29. leta ter definiranje stopenjske pomoči. Osnovni namen projekta je izobraževanje izobraževalcev in seznanjanje širše javnosti o preverjenih in učinkovitih programov promocije duševnega zdravja in preventive duševnih motenj ter destigmatizacije pri otrocih, mladostnikih in mladih odraslih, zlasti v post-covidnem obdobju. V projekt bodo predvidoma vključeni notranji in zunanji sodelavci na projektu, psihologi, klinični psihologi, socialni delavci, pedagogi, diplomirane medicinske sestre, zunanji izvajalci, zdravstvene inštitucije, socialno-varstvene ustanove, vzgojno-izobraževalne ustanove in nevladne organizacije.

Kaj so o zaključnem dogodku projekta – Nacionalni konferenci mladinskega dialoga povedali mladi?

Menim, da smo dobili iskrene odgovore na vprašanja mladih in občutek, da smo slišani.

Zelo koristen dialog, saj je dobro, da tudi odločevalci na nacionalnem nivoju stopijo v stik z mladimi v živo, kjer se lahko seznanijo z dejanskimi problemi.

Predstavitve lokalnih pobud so pokazale, da se da marsikaj "premakniti" s pristopom "bottom-up", navdihujoče.

Naučila sem se veliko novega in pridobila ideje za nadaljnje delo.

Kolofon

Naslov: LOKALNE POBUDE ZA CILJE MLADIH EU: Priročnik za izvedbo aktivnosti na projektu

Priprava besedila: Tina Krautberger in Alenka Drobnjak

Foto: Foto arhiv Zavoda Mladinska mreža MaMa

Pregled: mag. Maja Hostnik

Izdal: Zavod Mladinska mreža MaMa, Gosposvetska 5, SI – 1000 Ljubljana

Izdaja: elektronska izdaja

Marec 2023

